

ОБҐРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗНАЧУЩОСТІ ФАРМАЦІЇ

Мороз С. Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Фактор здоров'я, що є пріоритетною соціальною цінністю і найважливішим економічним ресурсом суспільства, виступає в сучасному світі індикатором прогресу соціально-економічного розвитку, в якому поєднуються досягнутий рівень якості життя людей і економічного благополуччя країни. Проблема збереження здоров'я, що значною мірою базується на системі забезпечення населення лікарськими засобами, займає особливе місце в глобальних питаннях національної безпеки держави, а сама фармацевтична сфера набуває виключної соціальної значущості. У визначенні сутності фармації вказано, що це – сукупність взаємопов'язаних складових науково-практичних напрямків: освітнього, наукового, виробничого та соціально-правового характеру стосовно ліків. Отже, соціальна складова є однією із найважливіших функцій, яка забезпечується цією сферою народного господарства.

У масштабах держави фармацевтична галузь покликана виступати як посередник, що реалізовує ряд соціальних функцій, спрямованих на покращення якості і тривалості життя населення. В цілому виконання соціальної функції є найважливішим аспектом діяльності фармацевтичного сектора. Фармацевтичний ринок за темпами середньорічного зростання є одним з найбільш динамічних в сучасній економіці. Такі темпи розвитку безпосередньо пов'язані з потребою людини бути здоровою, що виражається в задоволенні потреби в лікарських засобах і виробках медичного призначення. Висока соціальна пріоритетність ринку фармацевтичної продукції поєднується з низькою еластичністю попиту, що дозволяє відносити фармацевтичний ринок до категорій соціально-значущих ринків.

В Україні соціальна значущість фармацевтичної сфери відчувається особливо гостро. Беручи до уваги, що близько 90% витрат на фармацевтичні препарати оплачуються з кишень споживачів, будь-які коливання на фармацевтичному ринку здійснюють негайний і відчутний вплив на українські сім'ї. Співвідношення витрат на фармацевтичні продукти на душу населення та середньої тривалості життя в Україні та країнах світу відображає гостру соціальну проблему – низьку економічну доступність ліків для населення та, як наслідок, зниження показників якості та рівня життя (табл. 1).

Таблиця 1

Співвідношення витрат на фармацевтичні продукти на душу населення та середньої тривалості життя

Країни	Середня тривалість життя, років	Витрати на фармацевтичні продукти на душу населення, дол. США	Країни	Середня тривалість життя, років	Витрати на фармацевтичні продукти на душу населення, дол. США
США	78,9	1010	Швейцарія	82,6	562
Канада	81,5	771	Іспанія	82,1	523
Германия	80,7	668	Італія	82,4	514
Франція	81,8	651	Польща	76,4	321
Угорщина	74,6	574	Україна	68,5	100

Серед економічних аспектів регулювання фармацевтичного ринку з метою підвищення доступності ліків для населення варто виділити: регулювання цін, вдосконалення механізмів субсидування ліків, впровадження інформаційних технологій у сфері призначення та обліку лікарських рецептів.